

KİTAP TANITMA

Doç. Dr. Süleyman TULUCU

Orhan Şaik Gökyay, *Dede Korkut Hikâyeleri*, 2.baskı, Semih Ofset Matbaacılık Ltd.Şti., Ankara 1986, VII+248 s. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları: 252 (Gençlik ve Halk Kitapları: 15). Sonda 12 s. renkli minyatür ve 4 s. siyah-beyaz resim var, sayfa araları resimli.

Bir "mukaddime" ile 12 hikâyeden ibaret bir bütün teşkil eden *Dede Korkut Kitabı*, hiç şüphesiz, Türk edebiyatının en önemli eserlerinden biridir. Asırlardan beri tarihi kaynaklarda zikredilen ve aşağı yukarı 70 yıldır muhtelif cephelerden incelenen bu hikâyelerde, Oğuz boylarının düşmanlarıyla yaptıkları savaşların maceraları bahis konusu edilmiştir. Yıllarca Oğuzların anayurtlarında söylenegelen ve daha sonra yazıya geçirilen bu hikâyelerin, bugün de Anadolu'nun birçok bölgelerinde hâlâ söylenip anlatılageldiği bir gerçektir. Rusça, İtalyanca, Almanca, İngilizce, Sırp-Hrvatça, Farsça gibi çeşitli dünya dillerine tercüme edilen (bu hususta bk. Süleyman Tülücü, "*Dede Korkut Kitabı'nın Dünya Dillerine Tercümeleeri*", Türk Kültürü, sayı 252 (Nisan 1984), s.217-230) bu hikâyeler üzerinde, çeşitli yönlerden, gerek Yurdumuzda gerek dış ülkelerde pek çok çalışmalar yapılmış (bu konuda bk. Süleyman Tülücü, "*Dede Korkut Hikâyeleri'nin Kitap Hâlinde Neşirleri Üzerine*", Türk Dünyası Araştırmaları, sayı 25 (Ağustos 1983), s.149-168) ve hâlâ da oldukça yaygın bir şekilde yapılagelmektedir. (*Dede Korkut Hikâyeleri'nin* metni, çeşitli noktalardan incelenip değerlendirilmesi ve bu konuda yapılan çalışmalar için meselâ bk. Orhan Şaik Gökyay, *Dede Korkut*, İstanbul 1938; aynı mlf., *Dem Korkudun Kitabı*, İstanbul 1973; Ettore Rossi, *Il "Kitâb-ı Dede Qorqut"*, Citta del Vaticano, 1952; M.Fahrettin Kırzioğlu, *Dede Korkut Oğuznâmeleri*, I.Kitap, İstanbul 1952; Pertev Naili Boratav, *Korkut-Ata*, İA, VI, 860-866; Faruk Sümer, *Oğuzlar'a Ait Destanı Mahiyette Eserler*, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, XVII/3-4 (Temmuz-Eylül-Aralık 1959), s.395-455; Muharrem Ergin, *Dede Korkut Kitabı* I. Giriş, Metin, Faksimile, TDK yayını, Ankara 1958; aynı mlf., *Dede Korkut Kitabı* (Metin-Sözlük), TKAE yayını, Ankara 1964; L.Sami Akalın,

Dede Korkut Kitabının Folklor Bakımından Değerlendirilmesi, İstanbul 1969).

Dede Korkut Hikâyeleri ile ilgili bu yayın, özellikle *Dede Korkut Kitabı*, Kâtib Çelebi ve eserleri üzerinde değerli çalışmalar yapmış bulunan sayın Orhan Şaik Gökyay tarafından hazırlanmıştır (O. Ş. Gökyay, hayatı ve eserleri hakkında geniş bilgi için bk. Günay Kut, *Orhan Şaik Gökyay*, Ankara 1989). Aynı eser, daha önce, 1976 yılında İstanbul'da Kültür Bakanlığı yayınları arasında basılmıştı. Müteakip yıllarda, tanıtımını yaptığımız bu baskının dışında, iki baskısı daha yapılmıştır (Tercüman 1001 Temel Eser-149, İstanbul 1980; Dergâh Yayınları: 100, Türk klâsikleri: 7, İstanbul 1985).

Kitap, Orhan Şaik Gökyay'ın bir ön yazısı (s.V-VII) ile başlamakta ve içerisinde şu 12 hikâye yer almaktadır :

- 1- Dirse Han-ođlu Bođaç Han Boyu (s.1-20)
- 2- Salur Kazan'ın Evinin Yağmalandığı Boyu (s.21-47)
- 3- Kam Büre Bey-ođlu Bamsı Beyrek Boyu (s.48-93)
- 4- Kazan Bey'in Ođlu Uruz'un Tutsak Olduđu Boyu (s.94-121)
- 5- Duha Koca-ođlu Dell Dumlul Boyu (s.122-132)
- 6- Kanlı Koca-oğlu Kanturalı Boyu (s.133-158)
- 7- Kazılık Koca-oğlu Yeđenek Boyu (s.159-171)
- 8- Basat'ın Tepegöz'ü Öldürdüđu Boyu (s.172-187)
- 9- Begil-ođlu Emren'in Boyu (s.188-204)
- 10- Uşun Koca-ođlu Seđrek Boyu (s.205-219)
- 11- Salur Kazan'ın Tutsak Olup Ođlu Uruz'un Çıkardığı Boyu (s.220-236)
- 12- İç-Oğuz'a Dış-Oğuz Aslı Olup Beyrek'in Öldüđu Boyu (s.237-

248).

Bu yayında, hikâyelerin dili hemen hemen aynen muhafaza edilmiştir. Kelimelerin bir kısmı sadeleştirilmiş, bazılarının da anlamları her sayfanın dipnotunda açıklanmıştır. Bu husus, eserden faydalanmayı oldukça kolaylaştırmaktadır. Ayrıca, birtakım nesnelere tanıtmak ve hikâyelere daha bir hava verebilmek için kitaba resimler de konmuştur.

Sayın O.Ş.Gökyay : "*Dede Korkut Hikâyeleri*, hiçbir zaman tazeliğini yitirmeyen, eskimeyen, yetişmekte olan bir genç kızın bu günden yarına artan güzelliğini taşımaktadır. Onun güzelliği, onun tadı, gücü

Demâdem artar, eksilmez, tükenmez, bînihâyettir.

Bunu ben bunca yıldır, bu hikâyeyi yazıp durmakta, okuyup durmakta olduğum için kendimde deneyerek söylüyorum" (s.VII) diyerek, eserin önemine bir kere daha işaret etmektedir.

Netice olarak diyebiliriz ki, bu yayın, özellikle halk ve gençlik açısından çok yararlı olmuştur. Müteaddit defalar basılması da bunu göstermektedir